

KWESTIONARIUSZ DLA KANDYDATA NA KOMISARZA**Piotr SERAFIN****Budżet i administracja publiczna oraz zwalczanie nadużyć finansowych****1. Ogólne kompetencje, zaangażowanie w sprawę europejską i niezależność osobista**

Jakie aspekty Pana kwalifikacji i doświadczenia mają szczególne znaczenie dla sprawowania obowiązków komisarza i promowania ogólnego interesu europejskiego, zwłaszcza w obszarze, za który byłby Pan odpowiedzialny? Jak przyczyni się Pan do realizacji wytycznych politycznych Komisji? Jak zamierza Pan uwzględnić aspekt płci i włączyć perspektywę płci do wszystkich obszarów polityki podlegających Pana resortowi? W jaki sposób będzie Pan realizować włączanie problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki?

Jak może Pan wykazać przed Parlamentem Europejskim swoją niezależność oraz zagwarantować, że żadna działalność prowadzona w przeszłości, w chwili obecnej ani w przyszłości nie będzie podawać w wątpliwość Pana rzetelności w wywiązywaniu się z obowiązków komisarza?

Zawsze byłem oddany idei silnego i zjednoczonego kontynentu europejskiego. Całą moją karierę zawodową i polityczną związałem ze służbą publiczną, a Europa i Unia Europejska zawsze stanowiły szersze ramy dla mojej pracy. Zajmowałem różne stanowiska związane ze sprawami europejskimi, zarówno w administracji polskiej, jak i europejskiej, a wiele z nich bezpośrednio dotyczyło kwestii budżetowych. W mojej pierwszej pracy miałem zaszczyt wspierać głównego negocjatora do spraw przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Na historycznym szczycie w Kopenhadze w 2002 r., podczas którego zakończono negocjacje akcesyjne z dziesięcioma krajami, doradzałem w sprawie pakietu finansowego oraz kwestii związanych z budżetem UE. Uczestniczyłem również w kampanii poprzedzającej polskie referendum w sprawie przystąpienia do Unii Europejskiej, m.in. jako współautor sprawozdania na temat kosztów i korzyści wynikających z członkostwa w UE. W polskim rządzie pełniłem funkcje zarówno w służbie cywilnej, jak i w sferze politycznej, m.in. jako sekretarz stanu ds. europejskich w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, unijny „szerpa” premiera RP, a ostatnio jako stały przedstawiciel Rzeczypospolitej Polskiej przy UE. Moje doświadczenie w instytucjach UE obejmuje pracę dla członka Komisji Europejskiej odpowiedzialnego za programowanie finansowe i budżet Janusza Lewandowskiego oraz dla Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej na stanowisku dyrektora ds. energii, transportu i telekomunikacji. Moją najważniejszą funkcją, która pod wieloma względami najbardziej mnie ukształtowała, była jednak praca w roli szefa gabinetu przewodniczącego Rady Europejskiej Donalda Tuska. Doświadczenia te pozwoliły mi rozwinąć kompleksowe rozumienie praktycznie wszystkich aspektów UE: politycznych, finansowych i prawnych. Jednocześnie, w pracach, w których uczestniczyłem, aby przygotować grunt pod osiągnięcie porozumienia i przyjmowane decyzje, wykazałem się niezachwianym zaangażowaniem w sprawę europejską i jedność Europy oraz niezależnością zawodową.

Opowiadam się ze wzmocnieniem Unii Europejskiej i jej jedności, tak by w dalszym ciągu zwiększać bezpieczeństwo Europejczyków i podnosić konkurencyjność europejskiej gospodarki oraz poprawiać jakość życia obywateli. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona i zostanie mi powierzona odpowiedzialność za budżet UE, będę wspomagał Komisję tej kadencji w realizacji idei przewodniej, jaką mają być inwestycje. Będę starał się przełożyć nasze obecne i przyszłe priorytety polityczne na rezultaty, które przyniosą realne zmiany w życiu ludzi na całym kontynencie. W tym duchu, jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, dołożę wszelkich starań, aby w odpowiednim czasie osiągnąć porozumienie w sprawie wieloletnich ram finansowych, które będą adekwatne do wyznaczonych celów. Jednocześnie będę nieustannie dbał o to, by każdy cent z pieniędzy europejskich podatników był chroniony przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami.

Ponadto zależy mi na tym, by europejska służba cywilna stała się jeszcze bardziej nowoczesna, zróżnicowana i elastyczna oraz by dysponowała utalentowanymi i zaangażowanymi pracownikami. Nasza europejska służba cywilna, a w szczególności personel Komisji Europejskiej, będzie odgrywać czołową rolę w realizacji priorytetów

politycznych na nadchodzącą kadencję. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, chciałabym sprawić, by Komisja była bardziej reprezentatywna dla ludzi, którym służymy. Osiągnęliśmy znaczne postępy, jeśli chodzi o równowagę płci wśród kadry kierowniczej, ale nie możemy na nich poprzestać. Szerzej rzecz ujmując, nasza Unia musi dysponować zaangażowaną i wysoko wykwalifikowaną służbą cywilną. Wymaga tego stale rosnąca liczba zadań przekazywanych na szczebel UE. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, w ramach wypełniania moich zadań w tej kadencji będę skupiał się właśnie na tych kluczowych zagadnieniach.

Zgodnie ze zobowiązaniem zapisanym w porozumieniu międzyinstytucjonalnym będę pracować nad dalszym rozwijaniem metodyki uwzględniania aspektu płci w obecnym budżecie UE. W pracach nad przygotowaniem przyszłego długoterminowego budżetu, zgodnie z wymogiem rozporządzenia finansowego, będę dążyć do zapewnienia, aby programy i działania były realizowane – jeżeli jest to wykonalne i właściwe zgodnie z odpowiednimi przepisami sektorowymi – z poszanowaniem zasady równości płci i zgodnie z odpowiednią metodyką uwzględniania aspektu płci.

W pełni podzielam ambicję Parlamentu Europejskiego, by w kształtowaniu polityki UE uwzględniać punkt widzenia osób młodych. Musimy bardzo uważnie wsłuchać się w potrzeby i obawy młodych Europejczyków wywodzących się z różnych środowisk, niezależnie od ich statusu społecznego i ekonomicznego. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona przez Parlament Europejski, w ciągu pierwszych 100 dni kadencji zorganizuję wraz z innymi członkami kolegium dialog z młodzieżą na temat polityki, a jego kolejne edycje będą odbywać się co roku.

Na koniec pragnę potwierdzić, że wypełniłem wszystkie obowiązki wobec instytucji, dla których pracowałem, m.in. przez dostarczenie w terminie kompletnych deklaracji interesów. Podobnie jak podczas pełnienia poprzednich funkcji nadal będę pod każdym względem przestrzegać zarówno litery, jak i ducha postanowień Traktatu, a w szczególności obowiązku działania w interesie Unii Europejskiej bez przyjmowania jakichkolwiek instrukcji. Będę w pełni stosować się do wszystkich obowiązujących zasad uczciwości, bezstronności i etyki oraz przestrzegać Kodeksu postępowania członków Komisji Europejskiej i jego przepisów dotyczących konfliktu interesów. Moja deklaracja interesów jest kompletna i zaktualizuję ją w razie jakichkolwiek zmian wymagających zgłoszenia. Będę unikał wszelkich sytuacji i funkcji, które mogłyby podważyć moją niezależność, bezstronność oraz dyspozycyjność wobec Komisji. W pełni zobowiązuję się informować przewodniczącą Komisji o każdej sytuacji, która mogłaby wiązać się z konfliktem interesów w czasie wykonywania przeze mnie obowiązków służbowych.

2. Kierowanie resortem oraz współpraca z Parlamentem Europejskim

Czy może Pan zobowiązać się do należytego informowania Parlamentu o swoich działaniach i działaniach podległych Panu departamentów? W jakim zakresie uznaje Pan swoją odpowiedzialność przed Parlamentem?

Jakie konkretne zobowiązania jest Pan w stanie podjąć w odniesieniu do zaangażowania i obecności w Parlamencie, zarówno w komisjach, jak i na posiedzeniach plenarnych, w odniesieniu do przejrzystości, współpracy i skutecznych działań w następstwie stanowisk Parlamentu oraz składanych przez niego wniosków w sprawie inicjatyw ustawodawczych? W związku z planowanymi inicjatywami lub procedurami w toku – czy jest Pan gotów udostępnić Parlamentowi na czas informacje i dokumenty na równi z Radą?

Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, jako komisarz ds. budżetu i administracji publicznej oraz zwalczania nadużyć finansowych w pełni zobowiązę się do informowania Parlamentu Europejskiego o moich działaniach oraz działaniach podległych mi służb. Jest to jeden z kluczowych warunków wstępnych dobrego funkcjonowania i skuteczności UE. Ponadto będę ponosić odpowiedzialność polityczną za działania podejmowane w moim obszarze kompetencji wskazanym w piśmie określającym moje zadania.

Konstruktywna współpraca z Parlamentem Europejskim w wyznaczonych ramach czasowych jest niezbędna, ponieważ zapewnia rozliczalność polityczną i przynosi Europejczykom konkretne efekty. Współpraca ta ma tym bardziej duże znaczenie w dziedzinach wchodzących w zakres moich kompetencji, zważywszy na rolę Parlamentu Europejskiego jako organu budżetowego i organu udzielającego absolutorium, jako współprawodawcy (zwłaszcza, jeżeli chodzi o kolejną generację programów UE) oraz w procedurze przyjmowania wieloletnich ram finansowych.

Dlatego też, jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, nawiążę ścisłą współpracę z Parlamentem i właściwymi komisjami na każdym etapie procesu kształtowania polityki oraz dialogu politycznego. Będę skupiać się przy tym na efektywnej i regularnej wymianie informacji, opartej na otwartości i wzajemnym zaufaniu. Przewodnicząca Ursula von der Leyen zawarła te zasady w swoich wytycznych politycznych i pismach określających zadania, podkreślając przy tym znaczenie wzmocnienia szczególnych stosunków między Parlamentem Europejskim a Komisją. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę w pełni przestrzegać postanowień zapowiedzianego nowego Porozumienia ramowego w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim i Komisją. Będę także w pełni wdrażał Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych.

Jestem w pełni świadomy znaczenia, jakie ma równe traktowanie Parlamentu i Rady w szczególności w kwestii udzielania informacji. Jest to nie tylko wymóg traktatowy, lecz także imperatyw demokratyczny w przypadku komisarza, który jako członek kolegium ponosi odpowiedzialność przed posłami do Parlamentu Europejskiego, wybranymi w wyborach bezpośrednich.

Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zapewnię mój udział w sesjach plenarnych, we wszystkich stosownych posiedzeniach komisji i w dyskusjach na posiedzeniach trójstronnych. Będę również zapewniać regularną wymianę informacji z przewodniczącymi i członkami odpowiednich komisji parlamentarnych. Zawsze będę otwarty na spotkania dwustronne i szeroko zakrojone konsultacje w ważnych sprawach. Jeśli chodzi natomiast o pytania posłów do Parlamentu Europejskiego kierowane do Komisji i wchodzące w zakres moich kompetencji, zadbam o to, aby odpowiedzi udzielano szybko oraz by były one precyzyjne i konstruktywne.

Pytania Komisji Budżetowej

Rozmowy na temat kolejnych wieloletnich ram finansowych już się rozpoczęły, a UE stoi w obliczu bezprecedensowych wyzwań. Nowo wybrana przewodnicząca potwierdziła potrzebę gruntownego przeglądu budżetu UE w celu sprostania tym wyzwaniom, zaapelowała o prostotę, elastyczność, szybkość w działaniu i strategiczne ukierunkowanie naszych wydatków oraz zobowiązała się do przedstawienia wniosku w sprawie bardziej ukierunkowanego, prostszego i skuteczniejszego długoterminowego budżetu z mniejszą liczbą programów, silniejszego powiązania między krajowymi reformami a inwestycjami oraz zmiany finansowania działań zewnętrznych.

Pytania wymagające odpowiedzi na piśmie, skierowane do kandydata na komisarza ds. budżetu, mają na celu wyjaśnienie praktycznych konsekwencji tego zobowiązania.

3. Wydatki a budżet UE po roku 2027

Oprócz wymogu spłaty długu w ramach instrumentu NextGenerationEU w wytycznych politycznych nowo wybranej przewodniczącej wymieniono szereg nowych i istniejących priorytetów, które mają być finansowane w ramach kolejnych wieloletnich ram finansowych. Jak w tym kontekście ocenia Pan kwoty, które będą potrzebne do realizacji bieżących strategii politycznych, sfinansowania nowych priorytetów i spłaty długu w ramach NextGenerationEU?

Oznacza to gruntowny przegląd budżetu UE i sprawienie, by stał się on bardziej ukierunkowanym, elastycznym, skutecznym i prostszym budżetem długoterminowym. Jak będzie wyglądała struktura wieloletnich ram finansowych i jakie są praktyczne konsekwencje przejścia z budżetu opartego na programach na budżet oparty na strategiach politycznych? W jaki sposób wpłynie to w szczególności na liczbę i charakter programów wydatków oraz w jaki sposób będzie Pan dbał o to, aby zwrot zadłużenia w ramach instrumentu NextGenerationEU nie skutkował ograniczeniem finansowania strategii politycznych UE?

Europa jest w erze głębokich zmian – dotyczą one naszego społeczeństwa i naszego bezpieczeństwa, naszej planety i naszej gospodarki. Tempo zmian stwarza wyzwania, którym można sprostać jedynie przez wspólne działania w zjednoczonej Europie. Budżet UE pokazał, że przynosi efekty w obszarach, w których ma to największe to znaczenie dla naszych obywateli, rolników, naukowców, przedsiębiorstw i regionów w całej Europie i poza jej granicami. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, wykorzystam wszystkie dostępne mi narzędzia, aby za pomocą naszego budżetu w najlepszy możliwy sposób wzmocnić pozycję Europy na przyszłość.

Kierunek jest jasny. Wytoczyła go nowo wybrana przewodnicząca Ursula von der Leyen, która w swoich wytycznych dla nowej Komisji na lata 2024–2029 określiła nasze wspólne priorytety i wyzwania na przyszłość. Obejmują one cały szereg kwestii, począwszy od trwałego dobrobytu i konkurencyjności po obronność i bezpieczeństwo, od wspierania ludzi, przez wzmacnianie naszych społeczeństw i poprawę jakości życia, po wykorzystanie globalnego wymiaru Europy do ochrony demokracji i naszych wartości. Budżet UE ma charakter przekrojowy i finansuje się z niego wszystkie priorytety, więc będzie wymagać wspólnego wysiłku ze strony wszystkich instytucji. Chciałbym jasno powiedzieć: uważam, że podział na „stare lub nowe”, „tradycyjne lub nowoczesne” jest całkowicie sztuczny – istnieją tylko *uropejskie* potrzeby i priorytety, na które musimy reagować, wykorzystując do tego budżet w najbardziej efektywny sposób.

Zważywszy na wszystkie te elementy, jestem głęboko przekonany, że aby sprostać stojącym przed nami wyzwaniom, potrzebujemy budżetu UE, który będzie ambitny zarówno pod względem wielkości, jak i struktury. Aby Komisja mogła realizować ideę przewodnią, jaką są inwestycje, potrzebna jest efektywniejsza i bardziej skuteczna architektura finansowa Unii. Jeśli budżet UE ma dobrze służyć realizacji priorytetów UE, musi on stanowić dźwignię umożliwiającą pozyskanie finansowania prywatnego i instytucjonalnego oraz zapewniać, m.in. za pomocą współfinansowania, spójność z budżetami krajowymi. Zwiększone i zmodernizowane dochody, zwłaszcza dzięki nowym zasobom własnym, będą miały istotne znaczenie dla naszej zdolności do realizacji wspólnych celów za pomocą budżetu UE. Trzeba będzie także odpowiednio uwzględnić rozpoczęcie spłaty długu w ramach NextGenerationEU.

Obecne wieloletnie ramy finansowe były właśnie tym narzędziem, za pomocą którego mogliśmy reagować – również dzięki wsparciu ze strony Parlamentu Europejskiego – na liczne wyzwania, jakie stawały przed UE w ostatnich latach. Ujawniły się też przy tym jednak strukturalne braki wynikające ze złożoności i sztywności tych ram, ograniczające nam zdolność do szybkiego reagowania na nowe priorytety i potrzeby.

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zobowiązuję się współpracować z Parlamentem Europejskim i państwami członkowskimi na rzecz tego, by przyszły budżet był skrojony na miarę naszych ambicji: bardziej ukierunkowany, prostszy i bardziej skuteczny.

Ukierunkowanie. Będę promować budżet oparty na strategiach politycznych, który umożliwi nam osiągnięcie celów naszej Unii. W praktyce oznacza to, że środki z budżetu przeznaczymy na wspieranie europejskich dóbr publicznych i pozytywnych efektów zewnętrznych, aby osiągnąć nasze wspólne cele, szczególnie w zakresie obronności i bezpieczeństwa, trwałego dobrobytu i konkurencyjności oraz demokracji i sprawiedliwości społecznej. Wymaga to mniejszej liczby bardziej ukierunkowanych programów oraz opracowania dla każdego kraju planu, który łączyłby kluczowe reformy z inwestycjami w tych obszarach, w których działania UE są najbardziej potrzebne. Narzuci to konieczność skoordynowania, a w niektórych przypadkach dostosowania naszych różnych strategii politycznych i narzędzi, abyśmy mogli osiągnąć nasze cele. Przykładem może tu być wzmocniona polityka spójności i wzrostu – skupiająca się na regionach i opracowywana we współpracy z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna stanowi podstawę zjednoczonej Europy. Aby zwiększyć konkurencyjność i spójność UE, musimy dostosować nasze strategie polityczne i narzędzia do konkretnych wyzwań stojących przed państwami członkowskimi i ich regionami, ściśle je w to angażując, a także wzmocnić powiązanie między inwestycjami a reformami w celu wspierania synergii. Budżet oparty na strategiach politycznych jest dobrze przystosowany do wspierania innowacyjności i nowatorstwa w Europie. Badania naukowe i innowacje, nauka i technologia są centralnym elementem naszej gospodarki. Musimy wykorzystać cały potencjał Europy, aby mogła ona stać się innowacyjną potęgą. Europejski Fundusz Konkurencyjności zapewni zdolność inwestycyjną do wspierania strategicznych sektorów o kluczowym znaczeniu dla konkurencyjności UE. Będzie on ukierunkowany na potrzeby naszej gospodarki i naszych podmiotów gospodarczych, począwszy od małych i średnich przedsiębiorstw, przez co przyczyni się do rozwiązywania problemów wskazanych w sprawozdaniu Maria Dragiego.

Uproszczenie. Beneficjenci powinni mieć łatwy i szybki dostęp do unijnych środków finansowych, jeżeli chcemy by miały one rzeczywisty wpływ na życie ludzi. Wydatki UE rozkładają się jednak na zbyt wiele programów. Niektóre z nich służą do finansowania tych samych rodzajów działań, lecz z racji różnych wymogów trudno jest skutecznie łączyć finansowanie. Wskazuje na to Mario Draghi w swoim sprawozdaniu, pisząc, że „gdy UE dokonuje wydatków wspólnie, ich efektywność jest ograniczona ze względu na fragmentację, złożoność i sztywność”. W związku z tym będę zabiegać o to, by było mniej programów, by były one bardziej ukierunkowane oraz by zasady i procedury dostępu do unijnych środków finansowych były prostsze. Nasze podmioty gospodarcze, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz regiony, a także nasi studenci i naukowcy nie powinni być zmuszeni do przebijania się przez złożony system składający się z wielu instrumentów. Dostęp do

informacji, proste i przewidywalne zasady kwalifikowalności oraz mechanizmy przekazywania informacji zwrotnych na temat naszych procedur to kluczowe elementy, które powinny ułatwiać dostęp do finansowania unijnego.

Większa skuteczność. Każde euro wydane za pośrednictwem budżetu Unii musi wywierać odczuwalny wpływ. Budżet UE może ponadto przyczyniać się do przyciągania kapitału prywatnego i ograniczania związanego z nim ryzyka, przy wsparciu banków prorozwojowych, przede wszystkim Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Będzie to również ważne w dziedzinie obronności, w której będziemy współpracować z państwami członkowskimi i w ścisłym porozumieniu z Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego. W szerszym ujęciu lepsze wykorzystanie potencjału budżetu UE będzie jednym ze sposobów na zmobilizowanie środków niezbędnych do sfinansowania transformacji ekologicznej i cyfrowej. Podobnie za pomocą zmienionych zasad finansowania działań zewnętrznych będziemy promować wzajemnie korzystne partnerstwa, tak by wsparcie, jakie oferujemy naszym partnerom, było skuteczniejsze i bardziej ukierunkowane, a także lepiej dostosowane do naszych strategicznych interesów.

Większa elastyczność. Udało nam się wprawdzie po raz pierwszy dokonać śródkresowej rewizji wieloletnich ram finansowych, ale w swoim obecnym kształcie nadal nie są one wystarczająco przystosowane do ciągle zmieniających się dzisiejszych i przyszłych realiów. To najważniejsza lekcja z ostatnich czterech lat. Będę dążyć do zwiększenia elastyczności budżetu. Musimy ograniczyć sztywność, jaka wiąże się ze ściśle określoną z góry wysokością budżetów i planowaniem zasobów do ostatniego centa, tak by roczna procedura budżetowa zyskała na znaczeniu i umożliwiała reagowanie na szybko zmieniające się potrzeby. Komisja i władza budżetowa ponoszą wspólną odpowiedzialność w tym zakresie. Będę zdecydowanie popierał lepsze i bardziej strategiczne wykorzystanie rocznej procedury budżetowej, która może w znaczący sposób uwzględniać zmieniające się priorytety i – czasem nieprzewidziane – potrzeby.

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zobowiązuję się, że przed przedstawieniem przez Komisję wniosku w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych przeprowadzę szerokie konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, w szczególności z Parlamentem Europejskim i państwami członkowskimi. Liczę na pomysły i wkład Parlamentu w opracowanie nowego budżetu, który będzie skrojony na miarę naszych przyszłych ambicji.

4. Dochody a finansowanie budżetu UE po roku 2027

W wytycznych nowo wybranej przewodniczącej nie ma mowy o zasobach. Pojawia się jedynie apel o wzmocnienie i unowocześnienie dochodów w budżecie UE. W piśmie określającym zadania idzie ona o krok dalej i zwraca się do Pana o zbadanie wszystkich źródeł finansowania.

W jaki sposób zagwarantuje Pan wystarczające i trwale finansowanie naszych wspólnych priorytetów? W jaki sposób skłoni Pan Radę i państwa członkowskie do podjęcia decyzji w sprawie obecnych wniosków dotyczących nowych zasobów własnych i jaka jest opcja awaryjna, gdyby się to nie udało? Z szacunków Komisji dotyczących dochodów wynikało, że jej wniosek zmieniający z 2023 r. w sprawie zasobów własnych mógłby wygenerować 36 mld EUR rocznie, począwszy od roku 2028. Czy potwierdza Pan te szacunki? Czy zamierza Pan przedstawić wniosek zmieniający lub nowy wniosek? Jeśli tak – jakie nowe zasoby własne lub nowe źródła dochodów zostaną w nim przeanalizowane i jakie zmiany spowoduje to w odniesieniu do istniejących i proponowanych zasobów własnych? W jaki sposób zapewni Pan równowagę budżetu?

Budżet UE zawsze będzie musiał być zrównoważony. Jest to wymóg Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Unia zawsze będzie wywiązywać się ze swoich zobowiązań finansowych. Traktat zawiera również wymóg, aby Unia pozyskiwała środki niezbędne do osiągnięcia swoich celów i należytego prowadzenia swoich polityk. Obecnie budżet UE jest finansowany z kilku źródeł – największe z nich to wkłady krajowe oparte na udziale dochodu narodowego brutto (DNB) państw członkowskich w DNB Unii.

W każdym przypadku zapewniona zostanie pełna i terminowa spłata kwot pożyczonych w ramach NextGenerationEU i związanych z nimi odsetek. Jest to kwestia bezsporna, o czym świadczy rating kredytowy UE na poziomie potrójnego A.

W decyzji w sprawie zasobów własnych określono dwa jasne parametry spłaty pożyczek zaciągniętych w ramach NextGenerationEU: wszystkie zobowiązania zostaną w pełni spłacone najpóźniej do dnia 31 grudnia 2058 r., a przez cały okres do tego dnia będzie zapewniona ich stała i przewidywalna redukcja.

Kiedy przystąpimy do prac nad kolejnymi wieloletnimi ramami finansowymi, staniemy przed jasnym wyborem, gdyż nie da się pogodzić czterech elementów: nie możemy zwracać pożyczek w ramach NextGenerationEU, a jednocześnie nie zwiększać wkładów krajowych do budżetu UE, mieć przy tym budżet UE skrojony na miarę naszych ambicji oraz pozostać przy dotychczasowych zasobach własnych.

Mając to na uwadze, w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z 16 grudnia 2020 r. wezwano do wprowadzenia nowych zasobów własnych do 2026 r. W tym celu w czerwcu 2023 r. Komisja przedstawiła dostosowany pakiet, który według szacunków ma zapewnić dochody w wysokości około 36 mld EUR (w cenach z 2018 r.) rocznie począwszy od 2028 r. Dotychczasowe szacunki wskazują, że przedłożone już wnioski – które można od razu wprowadzić w życie – przyniosłyby niezbędne dochody. W razie potrzeby dostarczone zostaną zaktualizowane szacunki.

Dołożę wszelkich starań, aby osiągnąć postępy w tym zakresie, i w duchu otwartości podejmę aktywną współpracę z przyszłymi prezydentami Rady. Czasu na osiągnięcie porozumienia w tej kwestii mamy niewiele, ale jeszcze jest to możliwe. Wiem, że mogę liczyć na poparcie Parlamentu Europejskiego.

5. Prerogatywy i rola Parlamentu

Chociaż Parlament dostrzega potrzebę uproszczenia, elastyczności, szybkości w działaniu i strategicznego ukierunkowania naszych wydatków, a także odnotowuje w związku z tym zamiar zaproponowania przez nowo wybraną przewodniczącą budżetu opartego na strategiach politycznych, a nie budżetu programowego, jego prerogatywy muszą zostać utrzymane zgodnie z traktatami, porozumieniem ramowym i porozumieniem międzyinstytucjonalnym z 16 grudnia 2020 r.

Jak w tym kontekście zagwarantuje Pan pełne poszanowanie prerogatyw, zasad demokratycznej kontroli i roli Parlamentu:

- *jako współprawodawcy, w szczególności poprzez ograniczenie stosowania prawa wtórnego przy określaniu istotnych elementów unijnych programów wydatków (takich jak cele polityki, kryteria kwalifikowalności itp.) oraz korzystania z art. 122 TFUE i trybu pilnego;*
- *jako jednego z organów władzy budżetowej podczas przydzielania środków z rocznego budżetu na konkretne priorytety polityczne, na przykład poprzez zaproponowanie wystarczająco szczegółowej nomenklatury umożliwiającej władzy budżetowej podejmowanie świadomych decyzji;*
- *w ramach kontroli wykonania budżetu UE i odpowiednich przepisów, w tym mechanizmu warunkowości w zakresie praworządności, poprzez regularne, terminowe i szczegółowe informacje na temat wdrażania, aby umożliwić demokratyczny nadzór;*
- *w trakcie całego procesu stanowienia wieloletnich ram finansowych, na przykład poprzez zaproponowanie konkretnych środków i ustaleń roboczych z myślą o współpracy międzyinstytucjonalnej, dialogu oraz regularnych i terminowych informacjach dla Parlamentu od pierwszego dnia sprawowania przez Pana urzędu i zgodnie z rolą Komisji jako uczciwego pośrednika?*

Legitymacja demokratyczna i rozliczalność są niezbędne do zapewnienia zaufania publicznego do Unii Europejskiej i jej instytucji.

Zobowiązuję się do zacieśnienia współpracy i dialogu między naszymi dwiema instytucjami, zarówno w związku z roczną procedurą budżetową, wieloletnimi ramami finansowymi, jak i wszelkimi innymi kwestiami budżetowymi. Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę w pełni szanować i wdrażać Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych.

W wielu przypadkach podjęcie odpowiednich działań w reakcji na kryzysy, z jakimi borykała się UE podczas ostatniej kadencji, wymagało zastosowania wyjątkowych środków finansowych, co wiązało się z koniecznością skorzystania z art. 122 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Jak przewodnicząca podkreśliła w swoich

wytucznych politycznych, Komisja będzie nadal dbać o to, aby zgodnie z tym postanowieniem stosowanie tych narzędzi było ograniczone do wyjątkowych okoliczności. Jeżeli zaistnieje potrzeba skorzystania z art. 122 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w przypadku wszelkich tego rodzaju dossier wchodzących w zakres moich kompetencji będę osobiście uczestniczył w posiedzeniach w Parlamencie Europejskim wraz z komisarzem do spraw stosunków międzyinstytucjonalnych i przejrzystości, aby w pełni uzasadnić jego zastosowanie, z pełnym poszanowaniem procedury kontroli budżetowej uzgodnionej w 2020 r.

Jesteśmy winni obywatelom UE i ich przedstawicielom pełne zaangażowanie w zapewnienie maksymalnej przejrzystości wyników naszych wydatków budżetowych oraz zagwarantowanie skutecznej ochrony interesów finansowych UE, w szczególności przed nadużyciami finansowymi, konfliktem interesów i naruszeniami praworządności. Będę osobiście kierował pracami Komisji związanymi z coroczną procedurą udzielania absolutorium oraz koordynował relacje z Parlamentem Europejskim pełniącym funkcję organu udzielającego absolutorium oraz z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym. Jestem gorliwym orędownikiem przejrzystości, tak by umożliwiała ona skuteczną kontrolę wykonania budżetu UE we wszystkich jego obszarach. Obejmuje to oczywiście wdrażanie rozporządzenia w sprawie warunkowości w zakresie praworządności. Osobiście zadbam o to, aby Parlament otrzymywał regularnie informacje o postępach w toczących się procedurach.

Ponadto przy prostszym i bardziej elastycznym budżecie, z mniejszą liczbą programów, wzrosłoby znaczenie corocznych negocjacji budżetowych. W związku z tym zwiększyłaby się rola Parlamentu Europejskiego – jako jednego z organów władzy budżetowej – w przydzielaniu środków z rocznego budżetu na konkretne i szybko zmieniające się priorytety polityczne.

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, dopilnuję, by Parlament miał dostęp do wszystkich istotnych informacji, tak by mógł wykonywać swoje prerogatywy i podejmować świadome decyzje.

Przed przyjęciem przyszłych wieloletnich ram finansowych zamierzam przeprowadzić szeroko zakrojone konsultacje oraz ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim przez cały czas trwania negocjacji, tak by zapewnić szybkie porozumienie w wyznaczonych ramach czasowych. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, w pierwszych dniach mojego urzędowania zaproponuję prowadzenie regularnego dialogu ze sprawozdawcami Parlamentu na temat przyszłych wieloletnich ram, tak abyśmy mieli możliwość wymiany poglądów. Głęboko szanuję opinię i sugestie Parlamentu Europejskiego i cieszy mnie perspektywa współpracy z Szanownymi Paniąmi Posłankami i Szanownymi Panami Posłami nad naszym przyszłym wnioskiem ustawodawczym, by jak najlepiej wykorzystać wnioski wyciągnięte z obecnych wieloletnich ram finansowych i NextGenerationEU. Naszym wspólnym obowiązkiem jest zapewnienie, aby następny budżet UE służył naszym wspólnym celom politycznym w jak najbardziej skutecznym i efektywnym sposób.

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zawsze będę orędownikiem partnerstwa i współpracy między instytucjami europejskimi. Rolą i obowiązkiem Komisji jest działanie w charakterze uczciwego pośrednika, zapewniającego solidną wiedzę fachową oraz dbającego o to, by wszystkie opinie zostały wysłuchane i wzięte pod uwagę. Zobowiązuję się w związku z tym do wspierania stałego dialogu z Parlamentem Europejskim i Radą oraz między naszymi trzema instytucjami, zgodnie z naszymi odpowiednimi prerogatywami określonymi w Traktatach. Jestem gotów przeanalizować, wraz ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, czy i w jaki sposób można poprawić naszą obecną współpracę w przyszłości.

Pytania Komisji Kontroli Budżetowej

6. Fundusze z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) i przyszłe finansowanie oparte na wynikach

Model stosowania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności stanowi istotną zmianę w unijnym finansowaniu, gdyż podstawą wypłaty środków jest osiągnięcie celów końcowych i pośrednich, a nie koszty. Zarówno Europejski Trybunał Obrachunkowy, jak i Parlament wskazali na poważne niedociągnięcia w tym modelu, jeśli chodzi o kontrolę i przejrzystość. Bez znacznych usprawnień ów nowy model realizacji nie może służyć jako wzorzec wydatkowania środków UE w przyszłości.

Czy miałby Pan plan poprawy monitorowania wydatków w ramach RRF, zwłaszcza jeżeli chodzi o unikanie podwójnego finansowania, zapewnienie przejrzystości poprzez zgłaszanie ostatecznych odbiorców środków oraz przestrzeganie krajowych i europejskich wymogów prawnych? W jaki sposób wykorzysta Pan doświadczenia zdobyte podczas projektowania i wdrażania RRF z myślą o innych instrumentach opartych na wynikach i jakie jest Pana stanowisko w sprawie tworzenia w przyszłości instrumentów opartych na wynikach, zwłaszcza w następnych

wieloletnich ramach finansowych? W jaki sposób zadbałby Pan o to, by mechanizmy pomiaru wyników koncentrowały się na rezultatach, a nie na produktach, i aby unikano pseudoekologicznego marketingu? Jakie konkretne działania podejmie Pan podczas wdrażania zarówno funduszy objętych zarządzaniem bezpośrednim (jak ma to miejsce w przypadku RRF), jak i funduszy objętych zarządzaniem dzielonym w celu znacznego ograniczenia obciążeń biurokratycznych, w tym poprzez wyższy stopień cyfryzacji, i zadbania o to, aby fundusze UE generowały wzrost gospodarczy?

Z biegiem czasu budżet UE w coraz większym stopniu stał się ukierunkowany na wyniki. Wsparcie ze strony Parlamentu Europejskiego miało zasadnicze znaczenie dla poprawy solidności wskaźników i ustanowienia konkretnych mechanizmów, takich jak: ramy wykonania, zgodnie z którymi środki rozdziela się częściowo po osiągnięciu celów; wprowadzenie finansowania niepowiązanego z kosztami jako możliwości w przypadku funduszy wchodzących w zakres polityki spójności i jako zasady w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Społecznego Funduszu Klimatycznego, Instrumentu na rzecz Ukrainy lub Instrumentu na rzecz Bałkanów Zachodnich oraz lepsze ukierunkowanie na wyniki w ramach wspólnej polityki rolnej, co zapewniają obecnie plany strategiczne.

Nadal można jednak wyciągnąć wiele wniosków z dotychczasowych doświadczeń, zarówno jeśli chodzi o elementy, które się sprawdzają, jak i te, które wymagają poprawy. W tym względzie uznaję i doceniam rolę Parlamentu, a zwłaszcza Komisji Kontroli Budżetowej, oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w ocenie funkcjonowania różnych instrumentów i programów, która służy poprawie ich efektywności i skuteczności oraz lepszej ochronie interesów finansowych Unii. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, należycie uwzględnię ich ustalenia i zalecenia przy opracowywaniu struktury kolejnych wieloletnich ram finansowych.

Jak wspominałem w poprzedniej odpowiedzi, jesteśmy winni obywatelom UE i ich przedstawicielom pełne zaangażowanie w zapewnienie maksymalnej przejrzystości. Z dużym zadowoleniem przyjmuję w związku z tym zmienione rozporządzenie finansowe, zgodnie z którym od 2028 r. publikowane będą dane o odbiorcach finansowania unijnego – dotyczy to całego budżetu UE i wszystkich trybów zarządzania, w tym programów opartych na wynikach dla państw członkowskich.

Państwa członkowskie i zainteresowane strony domagają się uproszczeń i jest to w pełni uzasadnione, więc jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, ustosunkuję się do ich postulatów. Musimy zmniejszyć obciążenia administracyjne wszystkich beneficjentów, tj. przedsiębiorstw, rolników, obywateli i organizacji pozarządowych, władz krajowych, regionalnych i lokalnych, a jednocześnie dalej zapewniać skuteczną kontrolę unijnych środków finansowych. Im bardziej złożone są przepisy, tym większe jest ryzyko błędów w wydatkach. Prostszy i bardziej ukierunkowany budżet UE zmniejszy ryzyko błędów sam przez się i umożliwi bardziej należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu.

Mając to na uwadze, zamierzam zdecydowanie promować cyfryzację, aby zmniejszyć obciążenie administracyjne beneficjentów finansowania unijnego. Cyfryzacja powinna również usprawnić narzędzie eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka, które Komisja udostępnia państwom członkowskim w celu ulepszenia kontroli i audytu. Narzędzie to ma m.in. pomóc zapobiegać poważnym nieprawidłowościom, takim jak podwójne finansowanie, nadużycia finansowe i konflikt interesów. Dołożę wszelkich starań, aby przekonać wszystkie państwa członkowskie do wprowadzenia obowiązku stosowania tego narzędzia eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka. Powinno ono współdziałać z bazami danych państw członkowskich, aby zagwarantować, że dane są gromadzone i wprowadzane do systemu tylko raz. Taka centralizacja informacji powinna iść w parze z innymi działaniami, jakie podejmuje się w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych przy jednoczesnym dalszym zapewnianiu najwyższych standardów ochrony interesów finansowych UE, takimi jak podejście oparte na jednym audycie lub utworzenie punktu kompleksowej obsługi dla beneficjentów unijnych środków finansowych. Jest to przykład pokazujący, że istnieje wiele możliwości dalszego uproszczenia przepisów regulujących wydatki UE.

Przy opracowywaniu przyszłych programów finansowanych z budżetu Unii będę współpracować z wszystkimi zainteresowanymi stronami, wyciągać wnioski z obecnych doświadczeń, zwłaszcza odnoszących się do wyników, prostoty i elastyczności, szybkości w działaniu i ukierunkowania strategicznego, a jednocześnie zwracać szczególną uwagę na ochronę interesów finansowych UE.

7. Struktury służące zwalczaniu nadużyć finansowych

Wraz z utworzeniem Prokuratury Europejskiej struktury UE służące zwalczaniu nadużyć finansowych osiągnęły kolejny ważny etap, ale wobec braku koordynacji wielu zaangażowanych elementów wyniki w zakresie ochrony budżetu UE nie są optymalne.

Jakie środki zamierza Pan podjąć, aby poprawić ochronę interesów finansowych UE w konkretny i wymierny sposób? Jakie środki z myślą o poprawie Pana rozliczalności jako komisarza odpowiedzialnego za struktury służące do zwalczania nadużyć finansowych zaproponuje Pan w celu zapewnienia lepszej koordynacji między wszystkimi elementami wykorzystywanymi do zwalczania nadużyć finansowych, w tym między OLAF-em, Prokuraturą Europejską, Europelem i Eurojustem? Czy połączenie np. OLAF-u z Prokuraturą Europejską mogłoby skutkować większymi efektami synergii i lepszymi wynikami oraz w jaki sposób można poprawić odzyskiwanie środków z tytułu oszukańczych i nieprawidłowych wydatków?

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, jednym z moich codziennych zadań będzie dbanie, by Komisja przestrzegała najwyższych standardów kontroli finansowej, oraz jak najskuteczniejsze chronienie budżetu UE, zwłaszcza przed najpoważniejszymi zagrożeniami, takimi jak nadużycia finansowe, korupcja, przestępczość zorganizowana i konflikty interesów. Jestem przekonany, że skuteczne mechanizmy ochrony budżetu UE przed nadużyciami finansowymi należy uznać za integralny element kolejnych wieloletnich ram finansowych. Będę podejmował starania, aby rozwinąć i wzmocnić struktury zwalczania nadużyć finansowych, by chronić interesy finansowe Unii, co jest jednym z najważniejszych obowiązków spoczywających na Komisji oraz istniejących niezależnych organach dochodzeniowych, takich jak Prokuratura Europejska (EPPO) i Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

Będę dążył do dalszej poprawy ogólnych wyników naszych wydatków budżetowych i skuteczniejszego zwalczania nadużyć finansowych i korupcji przez wprowadzenie konkretnych środków i inicjatyw oraz nawiązanie współpracy z komisarzami odpowiedzialnymi za poszczególne obszary polityki. Na przykład zamierzam wzmocnić i usprawnić działania Komisji w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym. W strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych główny nacisk kładzie się na zwiększenie wykorzystania narzędzi cyfrowych, współpracę i wzmocnienie struktur zwalczania nadużyć finansowych. Będę dążyć do osiągnięcia tych celów. Korzystając z rewizji rozporządzenia finansowego, należy w pełni wykorzystać potencjał systemu wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES), aby wykluczyć wszystkie przypadki stwarzające ryzyko dla budżetu UE. Wymaga to również szerszego wykorzystania narzędzi eksploracji danych i punktowej oceny ryzyka, aby zapobiegać poważnym nieprawidłowościom, takim jak konflikty interesów lub podwójne finansowanie. Zamierzam również zachęcić państwa członkowskie do pełnego wykorzystania systemu zarządzania nieprawidłowościami (IMS) – narzędzia informatycznego, z którego już korzystają, aby zgłaszać nieprawidłowości i nadużycia finansowe. Pełne i wysokiej jakości dane umożliwią lepszą analizę i lepsze zrozumienie rozwoju sytuacji w tej dziedzinie.

Zamierzam ściśle współpracować z komisarzem do spraw demokracji, wymiaru sprawiedliwości i praworządności, aby zagwarantować, że długoterminowy budżet będzie zaopatrzonej w silne zabezpieczenia antykorupcyjne mające zastosowanie do wszystkich funduszy oraz że europejskie finansowanie będzie przeznaczane na wspieranie krajowych środków zwalczania korupcji i ochrony interesów finansowych zarówno Unii, jak i jej państw członkowskich.

Jeśli chodzi o środki *ex post* mające na celu ochronę budżetu Unii, przeanalizuję dokładnie, czy i w jaki sposób można poprawić wykrywanie nadużyć finansowych w ramach systemu audytu Komisji, a także w ramach audytów przeprowadzanych przez organy krajowe. Ponadto wraz z właściwymi komisarzami zamierzam przeanalizować, jak można by ułatwić ściganie w transgranicznych sprawach dotyczących korupcji, które mają skutki dla funduszy unijnych i którym państwa członkowskie nie mogą przeciwdziałać samodzielnie.

Zapewnienie skutecznej współpracy między wszystkimi podmiotami zajmującymi się zwalczaniem nadużyć finansowych ma kluczowe znaczenie w zwalczaniu nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe zarówno na poziomie Unii, jak i państw członkowskich. W związku z tym, aby jeszcze bardziej wzmocnić koordynację ich działań, planuję przeprowadzić przegląd unijnych struktur zwalczania nadużyć finansowych. W związku z tym w ścisłej współpracy z komisarzem do spraw demokracji, wymiaru sprawiedliwości i praworządności oraz komisarzem do spraw wewnętrznych i migracji będę opierać się na bieżących i przyszłych ocenach wdrożenia rozporządzeń dotyczących Prokuratury Europejskiej, Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (EUROPOL) i Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (EUROJUST). W zależności od wyników tych ocen ewentualna rewizja tych aktów prawnych mogłaby także stanowić okazję do stworzenia

większej synergii i maksymalnego wykorzystania potencjalnej komplementarności. W razie potrzeby będę też zachęcał do rewizji uzgodnień roboczych tych instytucji w celu ułatwienia sprawnej współpracy. W tej dziedzinie zamierzam również ściśle współpracować z komisarzem do spraw demokracji, wymiaru sprawiedliwości i praworządności oraz komisarzem do spraw wewnętrznych i migracji celem koordynowania ram służących terminowej i skutecznej wymianie informacji i współpracy między różnymi organami dochodzeniowymi, śledczymi i organami ścigania na poziomie UE.

W szczególności zapewnię dalsze wspieranie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych w skutecznym wykonywaniu jego ważnej misji, jaką jest prowadzenie dochodzeń administracyjnych w sprawie nieprawidłowości i nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii. Ocenę również konieczność rewizji jego mandatu, np. w celu wzmocnienia wsparcia na rzecz egzekwowania prawa UE w przypadkach nadużyć finansowych obejmujących różne państwa członkowskie. Ponadto będę przewodził dyskusjom na temat wewnętrznych wytycznych Komisji dotyczących wykorzystania sprawozdań Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych.

Komisja wspiera Prokuraturę Europejską i współpracuje z nią w celu ochrony interesów finansowych Unii od czerwca 2021 r., kiedy to Prokurator Europejski rozpoczęła działalność operacyjną. Zamierzam zachęcać Prokuraturę Europejską do skutecznego wykonywania jej misji, jaką jest prowadzenie dochodzeń i ściganie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii i jej państw członkowskich, a także zapewnić jej dalsze wsparcie w tym względzie. Powinno to w efekcie doprowadzić do zwiększenia odsetka odzyskiwania unijnych środków finansowych. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zobowiązuję się również zapewnić lepsze wykorzystanie systemu wczesnego wykrywania i wykluczania na podstawie faktów ustalonych przez Prokuraturę Europejską w prowadzonych przez nią dochodzeniach. Trwająca ocena wdrożenia rozporządzenia w sprawie Prokuratury Europejskiej będzie stanowić podstawę działań, które mogą zostać podjęte w przyszłości w celu wzmocnienia roli Prokuratury Europejskiej w zwalczaniu poważnych przestępstw naruszających interesy finansowe Unii. Zamierzam również wspierać pogłębioną wymianę informacji na poziomie technicznym między służbami Komisji a Prokuraturą Europejską na przykład w celu znalezienia rozwiązań w zakresie wymiany informacji lub omówienia ewentualnych luk w wykrywaniu nadużyć finansowych.

Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych i Prokuratura Europejska stanowią elementy struktur zwalczania nadużyć finansowych i mają różne, choć wzajemnie uzupełniające się role i prerogatywy. Z jednej strony Prokuratura Europejska jest niezależną prokuraturą Unii Europejskiej, odpowiedzialną za prowadzenie postępowań przygotowawczych, wnoszenie i popieranie oskarżeń oraz stawianie przed sądem sprawców przestępstw przeciwko interesom finansowym Unii i jej państw członkowskich. Z drugiej strony Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych opracowuje politykę zwalczania nadużyć finansowych dla Komisji i prowadzi dochodzenia administracyjne w sprawie nadużyć finansowych i innych nielegalnych działań przeciwko budżetowi UE, w sprawie korupcji i poważnych uchybień na poziomie administracyjnym, lecz nie ma uprawnień do prowadzenia postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw. Zamiast rozważać połączenie tych dwóch organów, którego przeprowadzenie rodziłoby wątpliwości pod względem prawnym, uważam, że powinniśmy skupić się na zacieśnianiu ich współpracy i zwiększeniu komplementarności ich działań, aby zapewnić ochronę interesów finansowych UE, co jest priorytetem mojej kadencji. Aby kompleksowo zabezpieczać budżet UE, musimy chronić nasze unijne środki finansowe zarówno środkami karnymi, jak i administracyjnymi.

Moim ostatecznym celem, jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, jest zapewnienie, aby wszelkie nieprawidłowo uzyskane środki finansowe zostały odzyskane i zwrócone do budżetu UE, aby osoby popełniające przestępstwa przeciwko interesom finansowym Unii i jej państw członkowskich zostały szybko i skutecznie postawione przed sądem oraz aby nałożono na nie skuteczne i odstraszające kary.

8. Mechanizm warunkowości w zakresie praworządności

Rozporządzenie w sprawie warunkowości w zakresie praworządności było kluczowym osiągnięciem w poprzedniej kadencji, ponieważ uzależniło wypłatę środków UE państwom członkowskim od przestrzegania standardów praworządności. Pomimo wyraźnych zobowiązań prawnych Komisji do informowania Parlamentu Europejskiego to zazwyczaj media były lepiej poinformowane niż Parlament.

Jakie środki podejmie Pan, aby wywiązać się ze swoich zobowiązań prawnych dotyczących pełnego i bezwzględnego informowania Parlamentu Europejskiego oraz nieograniczonej dostępności komisarza na potrzeby prowadzenia zorganizowanego dialogu?

W jaki sposób zagwarantuje Pan pełne poszanowanie praworządności i wartości Unii podczas wdrażania obecnych i przyszłych funduszy UE? W jaki sposób uniknie Pan sprzeczności i zapewni spójne podejście do stosowania istniejących narzędzi, w tym mechanizmu warunkowości, horyzontalnych warunków podstawowych i sprawozdania na temat praworządności, aby osiągnąć ten cel? Jakie ustalenia robocze wprowadzi Pan z myślą o współpracy z komisarzem ds. demokracji, sprawiedliwości i praworządności?

Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, będę zdecydowanie popierał zobowiązanie nowo wybranej przewodniczącej Ursuli von der Leyen do umacniania praworządności w nowej kadencji Komisji i cieszę się na ścisłą współpracę z Parlamentem w tej ważkiej kwestii. Poszanowanie praworządności to warunek konieczny korzystania z funduszy unijnych.

Parlament odegrał kluczową rolę we wprowadzaniu ogólnego systemu warunkowości. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunkowości będę niezwłocznie informował Parlament o wszelkich środkach zaproponowanych, wprowadzonych lub uchylonych na jego podstawie. Ponadto będę liczył na stałą współpracę między obiema instytucjami w tych kwestiach.

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, z myślą o przyszłości w kolejnych wieloletnich ramach finansowych zaproponuję silne zabezpieczenia w zakresie ochrony praworządności. Opierałyby się one na stosowaniu ogólnego systemu warunkowości do wszystkich funduszy. Po drugie, będziemy musieli wyciągnąć wnioski z doświadczeń zdobytych podczas wdrażania obecnego budżetu i NextGenerationEU. Na przykład Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz warunki podstawowe w ramach polityki spójności pokazały, w jaki sposób możemy za pomocą budżetu UE wspierać reformy umacniające praworządność w państwach członkowskich. Jednocześnie, stosując warunki finansowania związane z praworządnością w ramach różnych instrumentów, przekonaliśmy się, że istnieje potencjał uproszczenia przepisów, aby jeszcze bardziej poprawić ich skuteczność.

Korupcja podważa zaufanie obywateli do administracji publicznej, a także jej skuteczność, a przez to szkodzi temu, co staramy się osiągnąć za pomocą budżetu UE: musimy utrzymać politykę zerowej tolerancji wobec korupcji. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, będę ściśle współpracował z komisarzem do spraw demokracji, wymiaru sprawiedliwości i praworządności, a także z innymi właściwymi komisarzami, aby pomóc w opracowaniu kompleksowego i jasnego podejścia UE do zwalczania korupcji oraz zapewnić, aby finansowanie unijne było przeznaczane na środki krajowe mające na celu wzmocnienie praworządności, na przykład przez finansowanie środków służących zapobieganiu i zwalczaniu korupcji oraz ochronie interesów finansowych UE.

Roczne sprawozdanie na temat praworządności i zawarte w nim zalecenia są ważnym źródłem do wykorzystania przy monitorowaniu kwestii związanych z praworządnością w państwach członkowskich. Sprawozdanie jest ważnym elementem ocen przeprowadzanych na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości. Ustalenia zawarte w ocenie dokonanej na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości, w tym ustalenia wynikające z rocznego sprawozdania na temat praworządności, muszą wykazywać związek z budżetem UE zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie warunkowości, a ocena musi być oparta na dowodach, co potwierdził Trybunał Sprawiedliwości.

W przyszłości będziemy musieli pracować nad dalszym wzmocnieniem powiązania między wsparciem finansowym a zaleceniami dla państw członkowskich zawartymi w rocznym sprawozdaniu na temat praworządności.

Pytania Komisji Prawnej

9. Administracja publiczna

W jaki sposób jako kandydat na komisarza ds. administracji publicznej zadba Pan o to, by Europa miała nowoczesną i wydajną administrację publiczną w celu realizacji polityki Unii i wprowadzania zmian korzystnych dla Europejczyków w ich codziennym życiu, biorąc również pod uwagę zalecenia dla Komisji przyjęte przez Parlament 22 listopada 2023 roku zgodnie z art. 225 TFUE, dotyczące wniosku ustawodawczego na podstawie art. 298 TFUE w sprawie rozporządzenia dotyczącego otwartej, wydajnej i niezależnej administracji Unii Europejskiej (zob. rezolucja Parlamentu Europejskiego A9-0309/2023-2021/2161(INL)), a także w sprawie zasad

regulujących cyfryzację procedur administracyjnych oraz zasad opracowywania i wdrażania rozwiązań cyfrowych?

Europa musi sprostać skali obaw i wyzwania, w obliczu których nasi obywatele stają każdego dnia, oraz znaleźć kompleksowe rozwiązania, które doprowadzą do głębokich zmian w naszych społeczeństwach, tak by nikt nie został pominięty. Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, w pełni zaangażuję się w zapewnienie nowoczesnej i wydajnej administracji, która będzie realizować nasze priorytety polityczne wskazane przez nowo wybraną przewodniczącą w piśmie określającym moje zadania. Chcę by administracja była nie tylko skuteczna, ale też by łatwo przystosowywała się do stających przed nią możliwości i wyzwań, poczynawszy od dużej presji na zasoby, przez wykorzystanie nowych technologii, do przygotowania się na rozszerzenie Unii w przyszłości.

Do realizacji tej wizji podejść zarówno twórczo, jak i ambitnie oraz wezmę przy tym pod uwagę potencjał dalszej modernizacji naszej administracji publicznej. W tym celu przeprowadzę szeroko zakrojony przegląd organizacji i działań Komisji, który zostanie uzupełniony o zewnętrzną analizę porównawczą. Zdaję sobie sprawę, że tego kompleksowego zadania nie można zrealizować samodzielnie. Dlatego zwołam grupę refleksji wysokiego szczebla, której sprostreszenia i wiedza fachowa będą cennym wkładem w proces określania przyszłości służby cywilnej Komisji. Zamierzam również wykorzystać rozległą wiedzę dostępną w ramach istniejących sieci, takich jak europejska sieć administracji publicznej, oraz korzystać z doświadczeń z poprzednich przeglądów.

Będę bazować na osiągniętych postępach, w szczególności w zakresie równowagi płci, oraz kontynuować starania na rzecz zróżnicowanego i inkluzywnego personelu, lepiej odzwierciedlającego strukturę społeczeństwa, któremu służymy. Bezpieczne miejsce pracy jest podstawowym warunkiem wstępnym osiągnięcia tego celu, i – jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona – wykorzystam w jak najszerszym zakresie zrewidowaną politykę Komisji w zakresie przeciwdziałania molestowaniu, aby krzewić kulturę szacunku i zaufania. Zwrócę również szczególną uwagę na poprawę równowagi geograficznej personelu Komisji. Ponadto będę kontynuować prace nad poprawą bezpieczeństwa naszych pracowników i budynków.

Równie ważnym fundamentem przyszłej służby cywilnej jest bardzo skuteczne zarządzanie talentami. Komisja będzie musiała zwiększyć swoją zdolność do przyciągania najlepszych talentów z wszystkich państw członkowskich oraz ich inspirowania i rozwijania przez cały okres kariery zawodowej, z wykorzystaniem polityki mobilności, która umożliwi pracownikom rozwój i przyczynianie się do realizacji naszych priorytetów.

Poczyniono już znaczne postępy w kierunku ekologizacji i cyfryzacji służby cywilnej, tworząc efektywne, nowoczesne i zrównoważone środowisko pracy, w którym pracownicy działają obecnie w całkowicie hybrydowym środowisku pracy i efektywnie wykorzystują nowe technologie cyfrowe i narzędzia zarządzania wiedzą. Mam zamiar wykorzystać te postępy i podjąć jeszcze większe starania w kierunku wprowadzania efektywniejszych i opartych na współpracy metod i struktur pracy z wykorzystaniem usprawnionych i uproszczonych procesów i polityk kadrowych. Są one niezbędne, aby służby Komisji były w stanie realizować rosnącą liczbę priorytetów polityki przy ograniczonych zasobach.

W ramach mojego zaangażowania w realizację tych celów zobowiązuję się orędownić za większą harmonizację, współpracą i synergia z innymi instytucjami, agencjami i organami UE – w tym w związku z szeroko zakrojonym przeglądem organizacji i działań Komisji – tak by zapewnić nowoczesną i efektywną administrację publiczną dla całej służby cywilnej UE.

Podzielam również cel Parlamentu, jakim jest zapewnienie obywatelom i przedsiębiorstwom przejrzystej, dostępnej, sprawiedliwej i skutecznej unijnej administracji, opartej na jasnym zestawie zasad przewodnich dotyczących cyfrowych procedur administracyjnych, na co zwrócił uwagę profesor Draghi w swoim niedawnym sprawozdaniu.

Komisja poczyniła znaczne postępy w tym kierunku, opracowała m.in. własny model sztucznej inteligencji do tłumaczenia maszynowego, aby pokonywać bariery językowe i ułatwić kontakty obywateli z administracją UE. Moim celem jest wykorzystanie tej wiedzy fachowej w celu dalszego wspierania wielojęzyczności w dużym modelu językowym UE, oferowania zaawansowanych wielojęzycznych usług opartych na sztucznej inteligencji we wszystkich językach UE, poprawy administracji UE i dostępności cyfrowych usług publicznych.

Jestem świadom, że Parlament Europejski od dawna wzywa, w szczególności w ostatnim czasie w swojej rezolucji z listopada 2023 r. na podstawie art. 225 TFUE, do przyjęcia jednego wspólnego rozporządzenia w sprawie procedury administracyjnej. W odpowiedzi udzielonej w lutym 2024 r. Komisja zapowiedziała prace

przygotowawcze w sprawie najbardziej odpowiednich dalszych kroków, które pozwoliłyby pozytywnie ustosunkować się do tej rezolucji. Te trwające prace umożliwiłyby następnemu kolegium komisarzy podjęcie decyzji w sprawie konkretnych środków – w tym ewentualnych działań ustawodawczych – w celu jak najlepszego zastosowania się do zaleceń Parlamentu.

Pytania Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

10. W jaki sposób zamierza Pan egzekwować rozporządzenie w sprawie warunkowości w zakresie praworządności, zwłaszcza w odniesieniu do niespójności w ocenie poziomów odniesienia w zakresie praworządności na podstawie rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, rozporządzenia w sprawie RRF i nowo przekształconego rozporządzenia finansowego? Czy jest Pan gotów zobowiązać się do pełnego wykorzystania tych instrumentów, z zastrzeżeniem, że spełnione zostaną inne warunki przewidziane w tych instrumentach, na przykład w przypadkach, gdy Komisja sama stwierdzi naruszenie wartości Unii (np. w sprawozdaniu na temat praworządności lub innych sprawozdaniach) oraz gdy państwa członkowskie nie będą się stosować do zaleceń Komisji ani do odpowiedniego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka? Jakie usprawnienia proponuje Pan w odniesieniu do tych ram prawnych przed początkiem okresu obowiązywania nowych wieloletnich ram finansowych? W jaki sposób zadba Pan o to, aby fundusze były ponownie udostępniane dopiero po osiągnięciu powiązanych celów pośrednich w zakresie praworządności, przewidzianych w planach odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich? W jaki sposób zadba Pan o spójną strukturę służącą do zwalczania nadużyć finansowych i skuteczną współpracę między różnymi podmiotami na szczeblu UE, w tym Prokuraturą Europejską i OLAF-em? Jakie działania podejmie Pan w celu zwalczania nadużyć finansowych naruszających interesy finansowe Unii przy pomocy prawa karnego, w szczególności z myślą o wzmocnieniu Prokuratury Europejskiej pod względem właściwości rzeczowej i zasobów? W jaki sposób zagwarantuje Pan skuteczną współpracę między organami ścigania oraz prokuratorami krajowymi i unijnymi, zwłaszcza w zakresie wymiany informacji?

Zobowiązuję się nadal ściśle monitorować sytuację w zakresie praworządności we wszystkich państwach członkowskich oraz zapewniać sprawiedliwe i równe traktowanie na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości. Umożliwia ono UE podjęcie działań, na przykład zawieszenie płatności lub zastosowanie korekt finansowych, w celu ochrony budżetu Unii przed naruszeniami zasad państwa prawnego w państwach członkowskich. Rozporządzenie w sprawie warunkowości nie służy jednak reagowaniu na naruszenia wartości UE jako takie, lecz jest instrumentem służącym do reagowania na sytuacje, które mają bezpośrednie znaczenie dla ochrony interesów finansowych Unii. Rozporządzenie w sprawie warunkowości stosuje się wówczas, gdy nie można skuteczniej wykorzystać innych unijnych narzędzi ochrony budżetu. Równoległe ze środkami stosowanymi na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości można stosować środki na podstawie innych instrumentów, jak ma to miejsce w przypadku Węgier, w przypadku których spełnione zostały również warunki zastosowania przez Komisję horyzontalnego warunku podstawowego dotyczącego Karty praw podstawowych zawartego w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów oraz kamieni milowych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Każdy instrument ma wprowadzić własne cele i własne przepisy proceduralne, ale zapewnię – wraz z pozostałymi członkami kolegium odpowiedzialnymi za stosowanie tych instrumentów – by stosowano je w sposób w pełni skoordynowany i spójny. Nie zawaham się poprzec pełnego wykorzystania uprawnień przyznanych w ramach każdego instrumentu w celu skutecznej ochrony interesów finansowych Unii, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W przyszłości zobowiązuję się do wprowadzenia w kolejnych wieloletnich ramach finansowych silnych zabezpieczeń w zakresie ochrony praworządności. Wytyczne polityczne wyraźnie wskazują, że ważnym zadaniem następnej Komisji będzie określenie, w jaki sposób możemy za pomocą budżetu UE wspierać reformy umacniające praworządność w państwach członkowskich. Wyciągniemy wnioski w tym względzie z NextGenerationEU, który w wielu przypadkach pokazał, w jaki sposób za pomocą budżetu UE możemy również wspierać reformy umacniające praworządność. Na przykład w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w przypadku kamieni milowych związanych z ochroną interesów finansowych UE, a w niektórych przypadkach także kamieni milowych w dziedzinie praworządności, nie można dokonywać żadnych płatności do czasu wprowadzenia niezbędnych reform przez dane państwo członkowskie. Natomiast w przypadku odwrócenia takiej reformy w przyszłości Komisja może zawiesić część przyszłych płatności.

Zapewnienie spójnych struktur zwalczania nadużyć finansowych, a także zapewnienie skutecznej współpracy między różnymi podmiotami na poziomie UE ma kluczowe znaczenie dla ochrony interesów finansowych UE i podtrzymania zaufania obywateli UE. Wzrost przestępczości zorganizowanej w UE wymaga wzmocnienia unijnych struktur zwalczania nadużyć finansowych, przy czym szczególną uwagę należy zwrócić na unikanie powielania działań, wykorzystywanie komplementarności i tworzenie większej synergii. Dlatego też przeprowadzę przegląd ogólnych struktur, które służą do zwalczania nadużyć finansowych i są związane z ochroną interesów finansowych UE. Uwzględnione zostaną w nim wyniki bieżących i przyszłych ocen zaangażowanych podmiotów i urzędów, które zapewnią cenne informacje na potrzeby tego procesu.

W tym kontekście będę priorytetowo traktować prace propagujące spójniejsze i lepiej skoordynowane podejście do zwalczania nadużyć finansowych na poziomie UE. Będzie to obejmować wspieranie ściślejszej współpracy między Prokuraturą Europejską, Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych i innymi odpowiednimi podmiotami, a także zbadanie możliwości zwiększenia synergii i wymiany informacji. W szczególności wraz z przyszłym komisarzem do spraw demokracji, wymiaru sprawiedliwości i praworządności podejmiemy niezbędne inicjatywy, aby zwiększyć komplementarność między Prokuraturą Europejską a Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych.

Uznając znaczenie roli Prokuratury Europejskiej w zwalczaniu nadużyć finansowych i korupcji oraz pomimo ścisłych ograniczeń wynikających z obecnych wieloletnich ram finansowych, władza budżetowa znalazła środki na wsparcie Prokuratury Europejskiej w skutecznym i wydajnym wypełnianiu jej misji. Dobrze funkcjonujące struktury zwalczania nadużyć finansowych, obejmujące Prokuraturę Europejską i Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, to jeden z najlepszych mechanizmów ochrony i gwarancji dla budżetu Unii, korzystny także dla budżetów krajowych państw członkowskich. Moim priorytetem będzie zatem zadbanie o to, by wszystkie podmioty w unijnych strukturach zwalczania nadużyć finansowych otrzymały niezbędne wsparcie.

W tym względzie trwająca ocena wdrożenia rozporządzenia w sprawie Prokuratury Europejskiej oraz inne przeglądy będą stanowić podstawę działań, które mogą zostać podjęte w przyszłości w celu wzmocnienia roli Prokuratury Europejskiej w zwalczaniu przestępstw naruszających interesy finansowe Unii. Zamierzam zachęcać Prokuraturę Europejską do tego, by skutecznie wykonywała swój mandat i skupiała się na prowadzeniu dochodzeń i ściganiu przestępstw naruszających interesy finansowe Unii i jej państw członkowskich, oraz wspierać ją w tym zakresie.

Zapewnienie skutecznej współpracy między organami ścigania, prokuratorami krajowymi i unijnymi ma kluczowe znaczenie w walce z przestępstwami naruszającymi interesy finansowe Unii i jej państw członkowskich. Będę nadal ściśle monitorować współpracę państw członkowskich z Prokuraturą Europejską na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości.

Aby doprowadzić do zacieśnienia współpracy między poszczególnymi podmiotami, będę pracować nad rozwojem solidnych ram wymiany informacji. Będę zachęcać do inicjatyw, które mogłyby poprawić terminowość i skuteczność wymiany informacji między Prokuraturą Europejską a Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, m.in. przez zachęcanie do ewentualnej rewizji ustaleń roboczych w celu ułatwienia płynnej współpracy, przy pełnym poszanowaniu niezależności tych organów w prowadzeniu dochodzeń. Dzięki temu zapewnione będzie również szybkie odzyskiwanie unijnych środków finansowych, stosowanie środków administracyjnych i wykrywanie ewentualnych naruszeń prawa UE, które mogą mieć wpływ na interesy finansowe UE i jej państw członkowskich.

Ponadto, jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zintensyfikuję działania Komisji w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym i zbadam możliwości ułatwienia ścigania przestępstw transgranicznych, które mają skutki dla funduszy unijnych i którym państwa członkowskie nie mogą przeciwdziałać samodzielnie. Dzięki temu możemy zapewnić solidniejszą i skuteczniejszą ochronę interesów finansowych UE zarówno na poziomie UE, jak i państw członkowskich, a także zwiększyć zaufanie obywateli UE do instytucji i tego, jak zarządzamy pieniędzmi podatników.